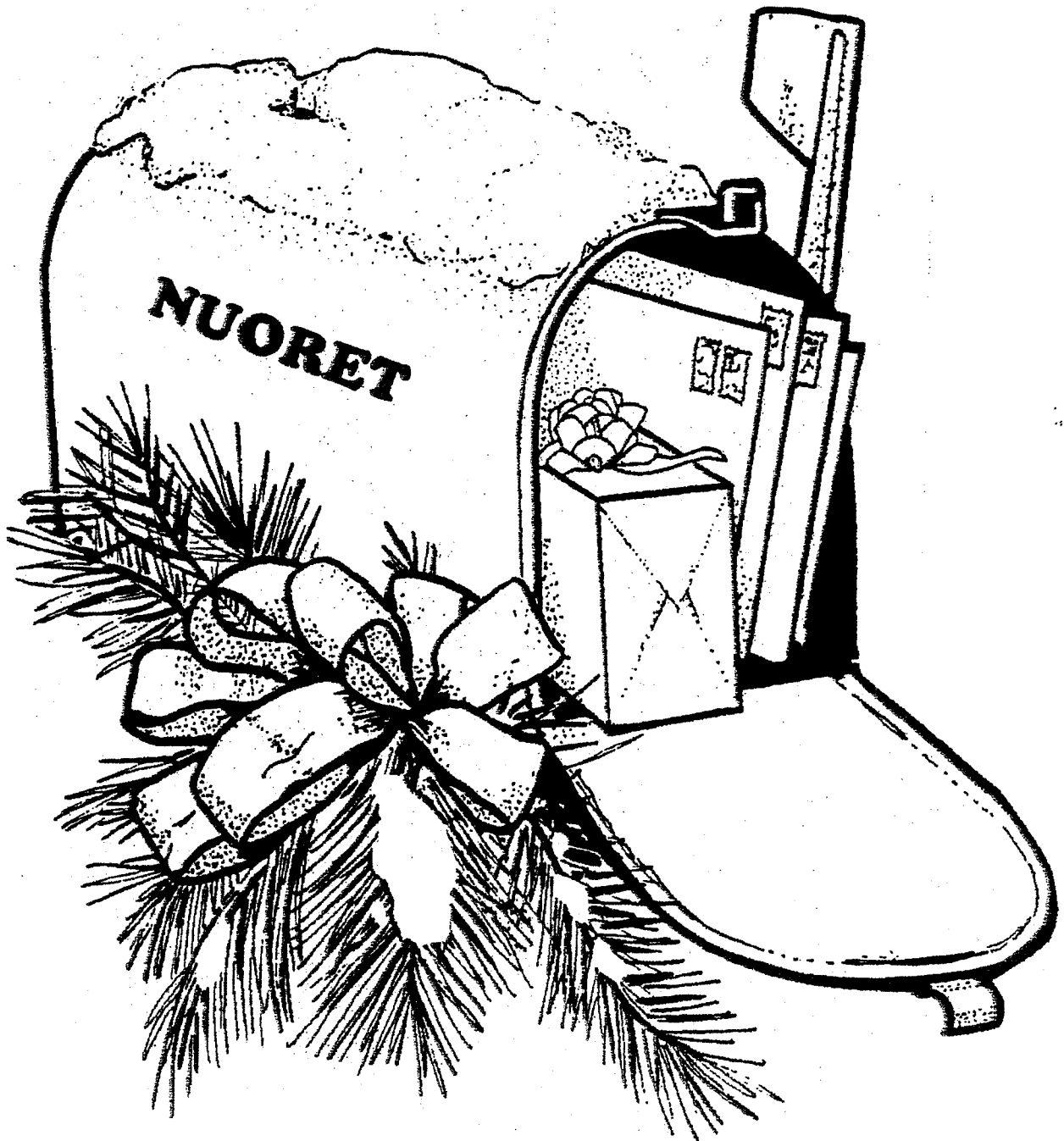
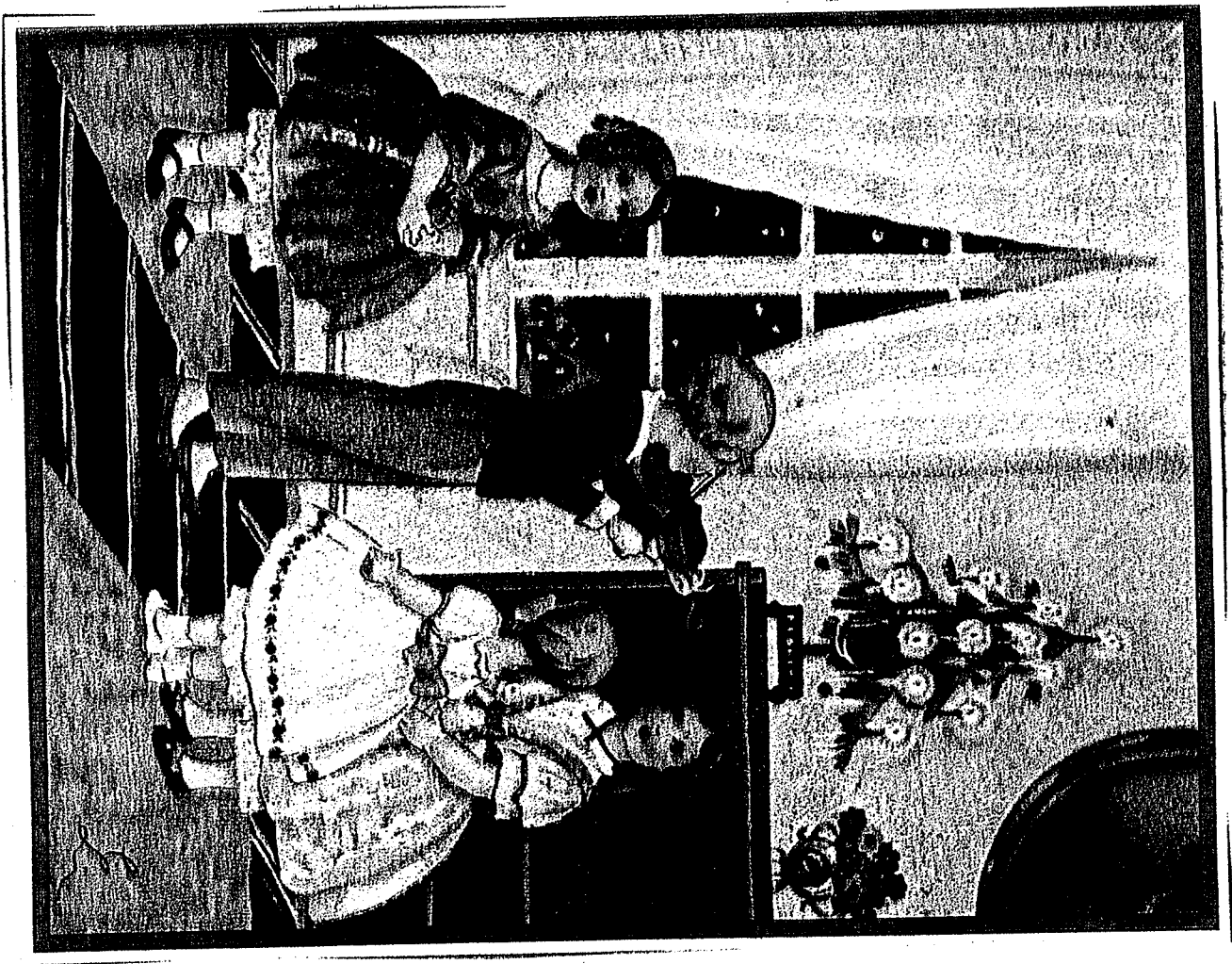

RAKSUTIN

NUORTEN TIEDOTE 8/97
SUOMEN KUUROSOKEAT RY.
NUORET

HYVÄT YSTÄVÄT!

**Joulu, joulu tullut on, juhla armahainen!
Siitä riemu verraton, ilo autuainen!**

Tässä olen yrittänyt kirjoittaa välillä jotain muuta, on ollut paljon opiskelutehtäviä ja kirjoittamista. Minä opiskelen parhaillaan koulunkäyntiavustajan ammattitutkintoa. Valmistun ensi vuonna, jos valmistun....

Nyt on taas se aika, että 8.s Raksutinlehti tulee teille joululuettavaksi. Valitettavasti täytyy sanoa, että Minä ja Soile olemme ahkeroineet tässä lehtitoiminnassa ja on ollut raskasta puuhaa. Kun me yritimme pyytää enemmän nuorilta juttuja. Ensi vuonna jää nähtäväksi, jatkuuko lehden toiminta, se riippuu paljon teistä nuorista! Jos ensi vuonna ei tule mitään juttuja, niin lehti jää "talviunelle" jonkun aikaa kunnes joku teistä herättää sen "eloon".

Kesällä 29.6.-5.7.97 pidettiin Onnelassa Pohjoismaiden kuurosokeiden nuorten leiri, siitä kerrotaan enemmän tässä lehdessä. Seuraava nuorten leiri pidetään Tanskassa v.1999. Toivottavasti sinne lähtee innolla iso joukko suomalaisia nuoria. Pohjoismaiden kuurosokeiden nuorten konferenssi pidetään seuraavaksi Norjassa v. 1998.

Suomen kuurosokeat ry:n syyskokous pidettiin Oulussa 22-23.11.97. Siellä oli paljon väkeä, jopa nuoriakin oli mukana. Hienoa! Hallitukseen valittiin ensi vuodelle uudet jäsenet; Vesa Pikkuhookana ja Ulla Kungas. Seija Troyano valittiin uudelleen. Raimo Korpela valittiin edelleen 2 vuodeksi puheenjohtajaksi. Muut jäsenet jatkavat vielä; minä, Soile Silvennoinen ja Eila Särkimäki.

Sitten minä olin Suomen edustajana Unkarissa, Budapestissa 23.-30.11.97. Siellä oli "Luovuus ja sosiaalinen integraatio" eurooppalainen seminaari. Seminaarissa oli n. 50 ihmisiä (nuoret, tulkit, oppaat, luennoitsijat ja järjestäjät) eri puolelta eurooppaa. Nuorin edustaja oli 19 v. ja vanhin 36 v. Eri maita oli n. 20 euroopasta.

Seminaarin tarkoitus:

Seminaari oli suunnattu eurooppalaisille nuorisjärjestöille ja vammaisille ihmisille. Se oli jatkoa menestykselliselle "Nuoret kuurosokeat päätöksen tekijöinä" seminaarille, joka pidettiin syksyllä v. 1995 Strasbourgissa. Tapahtuman pääideana oli että kuurosokeat nuoret eivät halua osallistua pelkästään kuurosokeille tarkoitettuihin tilaisuuksiin vaan he halusivat olla mukana tapahtumissa joihin kaikki nuoret osallistuivat.

Seminaarin tarkoituksena oli myös saattaa yhteen nuoria kuurosokeita ja muita nuoria, jotta me pohdimme mukaan ottamista ja poissulkemisen ongelmaa luovalla ja ainutlaatuisella tavalla. Asiantuntijoiden pitämät alustukset keskustelustunnoissa vuorottelivat käytännön harjoitusten, jotka kattoivat teatterin, tanssin ja luovan taiteen jne. kanssa siten, että oli mahdollista miettiä kuurosokeiden ja muiden vammaisten mukaan ottamiselle välttämättömiä sovellutuksia. Viikko oli todella mielenkiintoinen!

Muuta tapahtumia on tapahtunut kuten esim. rakas kotimaamme täytti 6.12. 80-vuotta!

Siniristilippumme, sulle käsin vannomme, sydämin;
sinun puolestas elää ja kuolla on halumme korkehin.
Kuin taivas ja hanki, Suomen ovat värisi puhtahat.
Sinä hulummas mielemme nostat ja kotimme korotat....

Muuta mukavia uutisia; Vesa Pikkuhookana Oulusta sai syyskuussa tyttövauvan. Parhaimmat Onnittelut koko perheelle!

TEILLE KAIKILLE OIKEIN HYVÄÄ JOULUA JA MENESTYSTÄ ENSI VUODELLE 1998!

Lämpimin terveisin

Anita Palo

Anita Palo

Hei Nuoret ja kaikki Raksuttimen lukijat!

Syyskokouksessa Oulussa yhdistyksen hallitus nuorentui melkoisesti, kun Ulla Kungas ja Vesa Pikkuhookana valittiin uusina henkilöinä hallitukseen. Heidän mukanaan myös hallitus varmaan saa uusia ajatuksia ja ideoita toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Vaikka kaikkien hallituksen jäsenten onkin toimittava yhdistyksen kokonaisuutta ajatellen, on toivottavaa, että uusien jäsenten erilaiset kontaktit kenttään antavat mahdollisuuden erilaisten ajatusten esiintulolle.

Yhdistys toimii kaikkien kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten hyväksi. Asiakkaiden ikärakenne on sellainen, että lähes puolet asiakkaista on yli 65-vuotiaita. Näin ollen nuoretkin joutuvat omien toiveidensa lisäksi miettimään myös sitä, kuinka yhdistys parhaiten pystyisi huomioimaan kaikki asiakkaat. Hallituksessa ei olla omien asioiden ajajana, vaan muiden!

Oulussa oli havaittavissa sellaisten yhdistyksemme jäsenten läsnäolo, jotka

harvemmin käyvät kokouksissa. On hyvä, että ihmiset aktivoituvat ja näin heidän mielipiteensä tulevat kaikkien tietoisuuteen. On myös tärkeää, että yhdistyksen toimivuus myös hallitustasolla taataan. Se edellyttää, että uusia henkilöitä koulitaan ottamaan vastuuta yhdistyksen tehtävistä.

Me voimme olla iloisia siitä, että yhdistyksemme lienee Suomen aktiivisimpia, jossa jäsenet toimivat erilaisissa tehtävissä, vaikka heitä ei olekaan varsinaisina työntekijöinä. Erilaiset luottamustehtävät kerhoissa ja kursseilla antavat sitä tärkeää kokemusta, jota jokainen ihminen tarvitsee pystyäkseen toimimaan vaativammassakin tehtävissä. Vain jäsenten aktiivi toiminta takaa sen, että yhdistys kehittyy vastaanottamaan niitä haasteita, joita nyky-yhteiskunta sille ja kuulonäkövammaisille asettaa.

Vaikka nuorille usein onkin tärkeämpää koulutus ja työelämään pääsy normaaleja yhteiskunnan tarjoamia kanavia pitkin, on ensiarvoisen tärkeää, että nuoret ovat kiinnostuneita myös yhdistystoiminnasta

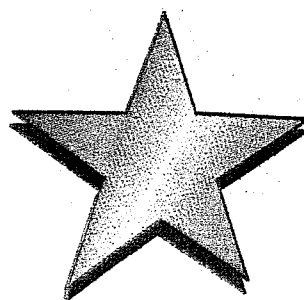
ja sen tuomista mahdollisuuksista itsensä kehittämisessä.

Yhdistys, kuten yhteiskuntakin, saattavat usein tuntua hitailta toteuttamaan monen mielestä yksinkertaisiakin asioita, mutta kun tarkemmin tutustuu siihen, mistä kokonaisuus koostuu, alkaa ymmärtää, että kaikki ei ole niin itsestään selvää kuin päältä päin voisi ajatella.

Nuorisotoiminnan kehittäminen on yksi tärkeitä osa-alueita syyskuun alussa työnsä alkaneen järjestösihteeri Heikki Majavan toimenkuvassa. Toivonkin, että nuoret käyttävät hyväkseen Heikkiä ja antavat hänelle tietoa nuorten tarpeista ja vihjeitä siitä, mihin suuntaan yhdistyksen nuorten toimintaa olisi kehitettävä, jotta saisimme tulevaisuudessa aktiivisia ja osaavia ihmisiä ottamaan vastuuta yhdistyksen toiminnasta silloin, kun vanhempi polvi väistyy syrjään.

Toivotan nuorille ILOISTA JOULUA JA MENESTYKSELLISTÄ VUOTTA 1998!

Raimo Korpela
puheenjohtaja

Tervehdys teille Nuoret kautta Suomen!

Aluesihteerit kokoontuivat syysneuvotteluunsa Tampereen toimintakeskukseen ja tutustuivat uuteen toimintaan. Kaikkien yhteinen mielipide oli, että siellä oleva tietotekniikan opiskelumahdollisuus avaa uusia keinoja vuorovaikutukseen ja tiedonsaantiin. On tärkeää, että järjestössämme pysytään tietotekniikassa ja sen mahdollisuuksissa ajan tasalla.

Aluesihteerit ovat nyt täysilukuisena työpaikoillaan. Pirjo Neuvonen on aloittanut uusimpana Helsingissä. Sinä nuori voit olla vaikuttamassa aluesihteerin alueelliseen nuorten toimintaan. Voit kertoa toiveistasi, millaiset tapahtumat ja kurssit kiinnostaisivat. Jos alueellasi on vähän nuoria, voidaan tapaamisia järjestää lähialueen nuorten kanssa.

Viime talvena ja keväällä olin suurimman osan ajasta Virossa. Asuin Tallinnassa, mutta liikuin paljon myös muualla Virossa. Halusin tutustua Viron kuurosokeiden tilanteeseen. Tapasin 5 kuurosokeaa Tallinnassa. Heidän kanssaan kokoonnuimme 4 kertaa kevään aikana. Pärnussa järjestettiin kurssi 6 kuurosokealle. Olin myös mukana Viron Kuulonhuoltoliiton kurssilla, jossa oli 3 vaikeasti kuulonäkövammaista. Kuurosokeiden lukumäärää Virossa ei tiedetä. Kuurosokeille ei ole siellä kuntoutus- eikä muitakaan toimintoja.

Kävin kolmessa kuurojen koulussa tutustumiskäynnillä. Toisella käynnillä kerroin kuulonäkövammaisten ongelmista ja Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnasta. Kun kerroin hämäräsokeudesta, häikäisyongelmista ja putkinäöstä, huomasin, että asiat olivat opettajille ja kasvattajille uusia. Kuitenkin joka koulussa kerrottiin oppilaana olevan lapsia, joilla oli esim. hämäräsokeutta.

Opetus kuurojen koulussa eroaa Suomessa tapahtuvasta opetuksesta. Kaikissa kouluissa opetusta ei saa viittomakielellä. Joka koulussa opetetaan oppilaita puhumaan. Kun kysyin, miksi puheopetus on tärkeää, sanottiin, että Virossa kuurot haluavat, että koulussa on puheopetusta, koska kuulovammaiset ja kuurot elävät kuulevien yhteiskunnassa. Tutustuin myös Viron ainoaan Sokeain kouluun, johon suunnitellaan myös kuurosokeana syntyneiden opetusluokkaa. Kaikki koulut toimivat hyvin vanhoissa rakennuksissa. Koulut ovat myös sisäoppilaitoksia. Kouluissa on 100 - 200 oppilasta. Ainoastaan Tallinnan kuurojen koulu toimii uusissa, korjatuissa tiloissa. Oppilaita oli 40 ja he olivat tallinnalaisia ja kävivät koulua kotoa.

Virossa kuurosokeiden elämä on paljon vaikeampaa kuin Suomessa. Kuulon ja näön apuvälineitä ei ole saatavilla tai ne ovat niin kalliita, ettei henkilöillä ole rahaa ostaa niitä. Esim. eräs henkilö olisi lukutelevision avulla voinut lukea, mutta hän sanoi,

ettei hän tarvitse lukutelevisiota, koska hänellä ei ole kirjoja eikä hänellä ole rahaa tilata sanomalehteä. Virossa eläkkeet ovat pienet, asunnon vuokra kallis ja ruoka ja vaatteet maksavat, joten ihmisillä ei ole paljon rahaa. Kuurosokeat haluaisivat käydä Suomessa, mutta harvalla siihen on varaa.

Toivon, että yhteistyö Viron ja Suomen kuurosokeiden kesken kehittyisi. Viron yhteiskunnan sosiaali- ja terveyshuolto on kehittymässä. Meidän suomalaisten tehtävä on olla kuurosokeiden tukena vaatimassa Viron sukulaiskansan kuurosokeille palveluja ja että yhteiskunta alkaa niitä kehittää.

Me suomalaiset voisimme olla auttamassa monella tavalla. Esim. olen sopinut Tallinnan Kuulokeskukseen kanssa, että jos löydän ei-käytössä olevia kuulon apuvälineitä, tai kuulokojeita, voin viedä niitä sinne ja ne jaetaan siellä tarvitseville. Samoin Sokeiden lastentarha, jossa on kuurosokeita lapsia, mielellään ottaa vastaan lasten vaatteita ja leluja. Jos asia kiinnostaa, voi minuun ottaa yhteyttä.

***Hyvää Joulua ja
Onnea vuodelle 1998!***

Terveisin,

*Terhi Pikkujämsä
johtava aluesihtööri*

HYVÄT YSTÄVÄT!

Haluan lähettää lämpimät terveiset kaikille lukijoille Jyväskylästä, Kuulonäkövammaisten kuntoutumiskeskuksesta. Aiemminhan yksikkömme nimi oli Kuulonäkövammaisten lasten kuntoutuskeskus. Palvelut oli tarkoitettu lapsille ja nuorille. Koko ajan oli kuitenkin tarvetta järjestää kursseja ja muuta ohjausta myös aikuisille syntymästään kuurosokeille. Vuosien kuluessa monet aikuiset kävivätkin kurssejamme, koska muualla ei vastaavia kursseja järjestetty. Tämän vuoden ajan olemme järjestäneet palveluja kaikille kuulonäkövammaisille ja kuurosokeille lapsille ja nuorille sekä aiempaa enemmän myös syntymästään kuurosokeille aikuisille. Palvelut on tarkoitettu myös perheenjäsenille ja kaikille asiakkaiden lähityöntekijöille.

Yksikkömme nimi muutettiin tämän vuoden tammikuussa Kuulonäkövammaisten kuntoutumiskeskukseksi. Osa nuorista (mm. Usher-nuoret) siirtyy käyttämään järjestömme aluesihteerien palveluja aikuisuuden kynnyksellä. Yhteistyötä tehdään nuorten kanssa monella tavalla, jotta aluesihteeritoiminta tulisi tutuksi.

Tällä hetkellä järjestämiämme palveluja käyttää n. 120 asiakasta. Heistä hieman yli kolmasosa on yli 18-vuotiaita. Kaikilla on mahdollisuus kotikunnissa tapahtuvaan ohjaukseen. Suurin osa heistä käy järjestämillämme kuntoutumiskursseilla ja perhekursseilla. Nykyisen kuntoutuslainsäädännön mukaan laitoksissa pysyvästi asuvilla henkilöillä ei ole mahdollisuutta hakeutua Kelan kustantamille kursseille. Tärkeä osa työtämme on koulutuksen järjestäminen

jatiedottaminen kuulonäkövammaisuudesta kotipaikkakuntien työntekijöille.

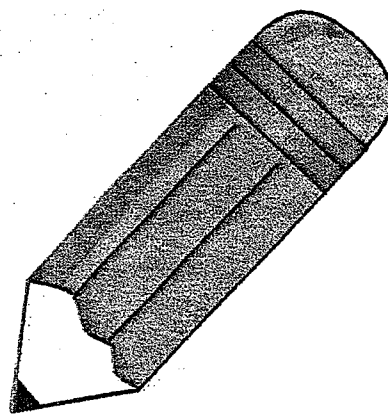
Kuulonäkövammaisuuteen johtavat syyt ovat hyvin monenlaiset. Osalla asiakkaista taustalla on äidin raskauden aikana sairastama infektio (esim. sytomegalo-virus tai vihurirokko), toisinaan syynä on esim. kromosomipoikkeavuus tai muut raskauden aikaiset kehityshäiriöt. Ehkä tunnetuimpia kuulonäkövammaisuuden aiheuttajia on perinnöllinen Usher-syndrooma. Viime aikoina on luultavasti eniten keskusteltu CHARGE-assosiaatiosta, johon kuuluvat useiden muiden tekijöiden lisäksi myös kuulovamma ja näkövamma.

Kun haluat tietää lisää toiminnastamme, ota rohkeasti yhteyttä! Meidät tavoittaa kirjeellä, puhelimella tai sähköpostin avulla.

Ystävällisin terveisin:

Elina Lehtinen
johtaja

puh: (014) 446 1113
tekstipuh: (014) 446 1128
faksi: (014) 446 1140
osoite: Kukkumäentie 27
40600 JYVÄSKYLÄ

TERVEHDYS OPINTOJEN OHJAUKSEN PROJEKTISTA!

Tämän lehden toimittajat, Anita ja Soile, ottivat minuun yhteyttä ja pyysivät kirjoittamaan juttua. Suostuinkin mielelläni, koska en ole aikaisemmin esittäytynyt Raksuttimen lukijoille.

Nimeni on Anni Lausvaara ja olen töissä Kuulonäkövammaisten kuntoutumiskeskuksessa Jyväskylässä. Olen vetänyt Usher-oppilaiden opintojen ohjauksen projektia elokuusta 1995 alkaen. Projekti päättyy ensi kesänä. Nyt onkin hyvä tilaisuus kirjoitella muutamia ajatuksia, jotka ovat projektin aikana nousseet päällimmäisiksi. Tämän lehden lukijoiden joukossa on ehkä nuoria, jotka ovat pohtimassa jatko-opintoihin ja ammatinvalintaan liittyviä kysymyksiä.

OPISKELU KANNATTA

Ammatinvalinta on yksi elämän tärkeimmistä ratkaisuista. Ratkaisun tekeminen on usein työlästä. Vaihtoehtoja on paljon ja pitää sietää epävarmaa oloa. Monta kysymystä risteilee mielessä:
Missä ammatissa minä olisin hyvä? Miten kuulo- ja näkövammat vaikuttavat opiskeluun ja työntekoon?
Miten rahoitan opiskeluni?

Ilman kunnollista koulutusta on vaikea saada työtä. Koulutus antaa perustiedot ja -taidot, joiden avulla on hyvä lähteä työelämään. Kuitenkin vasta työssä opitaan varsinainen ammattitaito.

Koulutuksesta on paljon hyötyä, vaikka se ei heti johtaisikaan työllistymiseen. Opiskelu antaa monenlaisia valmiuksia elämän hallintaan ja sellaisia tietoja ja taitoja, joista on hyötyä muuallakin kuin työelämässä. Opiskelu tuo sisältöä arkipäiviin ja elämä rytmittyy työskentelyyn ja vapaa-aikaan. Opiskeluaikana on mukavaa kokeilla “opiskelijaelämää” ja saada paljon uutta elämänkokemusta.

POHDI OMIA TAIPUMUKSIASI

Melko harvoin nuorella ihmisellä on selkeä urasuunnitelma valmiina. Suunnittelu kannattaa aloittaa itsetutkiskelulla. Mieti, missä asioissa olet hyvä ja onnistut. Pidätkö enemmän ihmisten, eläinten, papereiden tai esineiden parissa työskentelystä? Toimitko mieluiten yksin vai ryhmässä? Mitkä harrastukset ovat olleet mukavia ja miksi?

Mieti reilusti myös omia heikkouksiakin: Onko sellaisia tehtäviä, joihin et missään tapauksessa halua?

HANKI TIETOA

Kysele tutuilta aikuisilta heidän ammateistaan ja käy tutustumassa heidän työpaikkoihinsa. Koulun opinto-ohjaajalla on paljon tietoa jatkokoulutuspaikoista ja siitä, miten niihin haetaan. Työvoimatoimistoissa on tietopalvelu, jossa on monenlaista materiaalia tutkittavaksi. Tietopalvelun henkilökunta auttaa etsimään vastauksia sinua kiinnostaviin kysymyksiin. Työvoimatoimistossa on myös ammatinvalinnanohjaajia, joiden kanssa voit pohtia suunnitelmiasi. Ammatinvalinnanohjaaja voi tehdä sinulle myös testejä, jotka auttavat omien kykyjen arvioinnissa.

KARTUTA KOKEMUSTA

Työvoimatoimiston ammatinvalinnanohjaaja voi ohjata sinut työkokeiluun. Silloin menet johonkin sinua kiinnostavaan työpaikkaan työhön ja voit käytännössä kokeilla erilaisia työtehtäviä. Sinulla on myös tilaisuus selvittää, missä määrin kuulonäkövamma vaikuttaa työtehtävistä suoriutumiseen. Jos sinulla on mielessäsi tietty unelma-ammatti, kannattaa ehdottomasti mennä tutustumaan siihen käytännössä. Voit myös hakeutua kuntoutustutkimukseen, jonka aikana pääset kokeilemaan erilaisten työtehtävien sujumista.

LUOVUUTTA JA ROHKEUTTA TARVITAAN

Urasuunnittelussasi sinun kannattaa miettiä erilaisia ratkaisuja kuulonäkövamman aiheuttamiin hankaluuksiin. Tee suunnitelmia erityisesti siitä, miten kommunikaatio ja tiedonsaanti varmistetaan.

Esimerkiksi luennoilla voi olla hankalaa seurata yhtäaikaa puhujan huuliota ja tehdä muistiinpanoja. Yksi mahdollisuus on pyytää opiskelukaverilta kopiot muistiinpanoista, jolloin voit itse keskittyä seuraamaan luennoitsijaa. Sinä voit puolestasi tehdä vastapalveluksia esim. kirjallisissa töissä.

Joskus on mahdollista saada myös suoraan opettajalta luentorunko disketillä, jolloin voit kopioida sen sen omalle tietokoneellesi.

Opiskelun sujumista varten voit myös tilata avuksesi tulkin, joka viittoo, puhuu tai kirjoittaa kaikki asiat. Ota selvää myös erilaisista kuulon ja näön apuvälineistä ja kokeile niitä käytännössä.

Tässä on vain muutamia esimerkkiratkaisuja. Itse voi ideoida lisää juuri omaan opiskeluun soveltuvia keinoja. Varsinkin ammatillisissa opinnoissa ja työharjoitteluissa tulee tilanteita, joiden sujumista kannattaa suunnitella jo etukäteen.

Työelämässä on mahdollista ratkaista monia hankaluuksia pelkästään ympäristöä muokkaamalla. Hyvä valaistus, akustiikka ja värien käyttö auttavat jo paljon. Monista kuulon ja näön apuvälineistä on hyötyä myös työtehtävissä. Työpaikalla voidaan tehdä sisäistä tehtävänjakoa. Voidaan esimerkiksi sopia, että kuuleva työntekijä huolehtii puhelimeen vastaamisesta ja kuulonäkövammaisen tekee puolestaan enemmän kirjallisia töitä.

Usherin syndrooman omaavia aikuisia toimii varsin monenlaisissa ammateissa eri puolilla maailmaa. Heidän joukossaan on esimerkiksi kelloseppä, eläinlääkäri, diakoni, psykologi, lääkäri, päiväkotiapulainen, kanslisti, kirjastotyöntekijä, hortonomi, sähkömies, ATK-ohjelmoija, erityisopettaja, vapaa-ajanohjaaja, hieroja sekä eri alojen yksityisyrittäjiä.

LOPUKSI

Kesällä 1998 valmistuu Usher-nuoren urasuunnittelun opas. Siinä on perustietoja jatko-opintoihin hakeutumisesta ja opintojen rahoituksesta.

Oppaassa on myös pieni testi, jonka avulla voit tutkia omia kiinnostuksen kohteitasi. Lisäksi siinä esittäytyy n. 10 kuulonäkövammaista aikuista, jotka ovat opiskelemassa tai työssä.

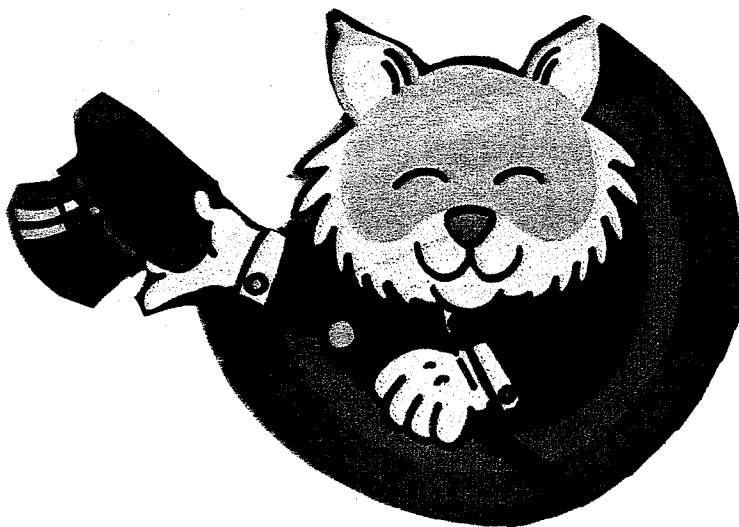
Saat oman oppaan ilmaiseksi, kun pyydät sitä
Kuulonäkövammaisten kuntoutumiskeskuksesta.
Osoite ja muut yhteystiedot ovat alla.

Toivottelen kaikille Raksuttimen lukijoille
oikein hyvää jatkoa ja rohkeutta lähteä
toteuttamaan haaveitaan!

Anni Lausvaara

Kuulonäkövammaisten Kuntoutumiskeskus
Kukkumäentie 27
40600 JYVÄSKYLÄ

puh: (014) 446 1118
tekstipuh: (014) 446 1128
sähköposti: anni.lausvaara@nkl.fi

JUTTU

Anita ja Soile pyysivät minua kirjoittamaan lyhyen jutun Raksuttimeen. Tehtävää helpottaakseen he tekivät minulle listan kysymyksiä. Mutta siinä oli niin paljon kysymyksiä, että jutusta ei tule lyhyt, jos vastaisin niihin kaikkiin. Joten päätin nyt vastata vain osaan ja jättää loput (ja asiallisemmat) seuraavaan lehteen. Mutta aloitetaan kysymyksistä:

Kerro itsestäsi ja perheestäsi ?

Olen 43-vuotias hallintotieteiden maisteri ja sosiaalihuoltaja. Horoskooppimerkiltäni olen vesimies. Vesimiehet ovat - kuulemma - idealistisia (ihanteellisia), aikaansa edellä olevia, arvaamattomia, ystävällisiä ja itsepäisiä. (Tuota viimeksi mainittua itsepäisyyttä en tosin ole itse havainnut, joten sitä varmaan täytyisi kysyä muilta).

Asun perheeni, eli 6-vuotiaan **Eelis**-poikani kanssa Ruskeasuolla, Helsingissä. Ruskeasuon sijaitsee Mannerheimintien loppupäässä, noin 6 km:n päässä Helsingin keskustasta. Asumme vanhassa talossa, jossa meillä on kolmen huoneen ja keittokomeron asunto. Olemme asuneet täällä vuodesta 1993 alkaen, jolloin palasimme Suomeen Mosambikista, Afrikasta. Työmatkani kuljen 10:n ratikalla, joka kulkee melkein kotiovelta Uudenmaankadulle.

Eelistä kutsutaan myös lempinimellä **Töttis**. Hän on päivähoitossa Ruskeasuon päiväkodissa jo neljättä vuotta. Tänä syksynä hän on aloittanut ruotsinkielisessä kielikylpyryhmässä. Kielikylpyryhmässä

lastentarhanopettajat ja hoitajat puhuvat lapsille vain ruotsia ja lapset vastaavat joko suomeksi tai ruotsiksi, jos osaavat. Eelis on viihtynyt ryhmässä hyvin ja osaakin jo yllättävän paljon ruotsia. Ensi syksyllä hän aloittaa koulunkäynnin läheisessä Steiner-koulussa.

Eeliksellä on paljon kavereita "rusislaisten" lasten joukossa. Lapset vierailevat ahkerasti toistensa luona ja ovat varsinkin viikonloppuisin "yökylässä". (Tätäkin kirjoittaessani meillä on "yökylässä" kolme lasta, joiden iät vaihtelevat 3-11 vuoteen. Tällaisen porukan syöminen, iltapesut ja yöpuulle saaminen vaatii jo jonkinlaisia hermoja - ja äänivaroja myös, jotta saa komentonsa kuulumaan yleisen leikin aiheuttaman metelin ylitse.)

Mitä Sinä harrastat ?

Rakkain harrastukseni on ehdottomasti lukeminen. Luen joka ilta sängyssä ainakin muutaman sivun salapoliisiromaania. Jos en ole kovin väsynyt, luen ammattiin liittyvää kirjallisuutta ja lehtiä. Meneillään on aina muutama kirja yhtä aikaa, jotta voin mielialan mukaan valita kiinnostavan. Parhailaan lukemisen alla ovat "Elinikäisen oppimisen hyvät käytännöt" ja "Murha on sydämen asia".
- Kumpihan lienee sitä ammattikirjallisuutta ?
Käymme lähes viikoittain Eeliksen kanssa kirjastoautolla tai kirjastossa hakemassa uutta luettavaa. Eeliskin on oppinut lukemaan, mutta on vielä hidas ja haluaisi mieluummin, että hänelle luettaisiin.

Liikuntaa yritän harrastaa mahdollisuuksien

mukaan. Käyn kävelyllä läheisessä Keskuspuistossa ja kerran viikossa Kalliola-opistolla vätsatanssikurssilla. Vätsatanssi on liikuntamuotona hauskaa, sillä ryhmään kuuluu eri ikäisiä ja kokoisia naisia. "Tekstiiliurheilusta" ei ole tässä ryhmässä tietoa-kaan ja kaikki puhkivat ja puhisevat omien taitojensa ja notkeutensa mukaisesti.

Hiihtämistä ja muita talviurheilulajeja olen inhonnut aina kouluajoista lähtien, enkä ole noussut suksille viimeisten 25 vuoden aikana. Enkä sen puoleen aio nousta seuraavienkaan 25 vuoden aikana.

-Ilmeisestikään me vesimiehet emme ole kovinkaan liikunnallisia!

Jos aikaa näyttää olevan riittämiin, niin nostan olohuoneen pöydälle ompelukoneen ja saumurin ja suunnittelen säästävänä paljon rahaa tekemällä itse vaatteita Töttikselle. Aika loppuu yleensä kesken ja vaatteet jäävät pieniksi jo ennen valmistumistaan. Olenkin ilahduttanut ystävänä lapsia jouluisin pehmeillä paketeilla. Eelis puolestaan kulkee vanhoissa perityissä tai kirpputorilta ostetuissa vaatteissa. Mutta joululomalla sitten... taidan lukea muutaman uuden romaanin.

Uusin harrastukseni on televisiosta tulevien elokuvien videointi. Olenkin saanut kerättyä jo melkoisen videoelokuva-kirjaston. Valitettavasti en vain ole ennättänyt katsoa yhtäkään elokuvaa loppuun saakka, sillä yleensä nukahtan kesken filmin. Nukahtamisvaikeuksista kärsiville suosittelisin erityisesti vanhoja James Bond eli Agentti 007-elokuvia. Niitä katsellessa nukahtaa varmasti ensimmäisen puolen tunnin aikana.

Kerro luonteestasi ?

Olen kotoisin Pohjanmaalta, Kokkolasta ja taidan olla luonteeltani pohjalaanen: suorasanaainen, itsellinen ja äkkinäinen. Pieni määrä diplomaattista kykyä ei olisi pahitteeksi toiminnanjohtajan tehtävissä - tai elämässä yleensäkin.

Mielilauseesi ?

Työtoverit väittävät, että mielilauseeni on:
"Kuinka paljon se maksaa ?".

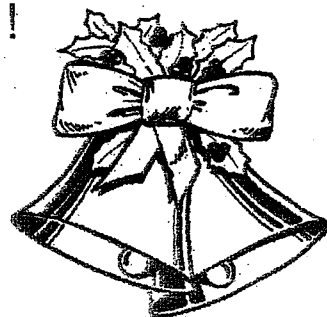
Tämä ei pitäne paikkansa, vaikka edellisen kysymyksen luonteenpiirteistä taisi jäädä mainitsematta nuukuus, jopa ajoittainen saituus. (Taitavat nämäkin olla niitä pohjalaisia perintöjä).

Luen mielelläni runo- ja mietekirjoja. Erityistä iloa ja hauskuutta on viime aikoina tuottanut Jukka Parkkinen toimittama kirja "Saako pannukakulla istua -Muumilaakson mietekirja". Kirjasta löytyy jokaiseen tunnelmaan lausahdus. Näin joulun alla sopivalta kuulostaa esim. seuraava: "- Minä näin unta, että sain paljon uusia sukulaisia, kertoi Vilijaana. - Se oli aivan kauheata! Juuri kun olin selvinnyt entisistä!"

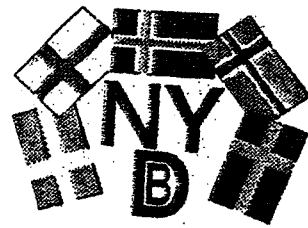
Toivotamme teille kaikille Töttiksen kanssa hyvää ja rauhallista joulua !

Kirjoittamisiin seuraavassa Raksuttimessa !

Elisa Mikkola
toiminnanjohtaja

Nordic Young DeafBlind

POHJOLAN NUORET ONNELASSA

Teksti: Anita Palo

Pohjoismaisten kuurosokeiden nuorten leiri pidettiin Onnelassa 29.6. - 5.7.1997. Mukana oli nuoria tulkkeineen Suomesta, Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta, yhteensä 30 henkeä. Ja lisäksi minä leirin vetäjänä.

Joka aamu ohjelmassa oli herätys ja lipun nosto. Jokainen maa nosti lippunsa vuorotellen ja lauloi lippulaulun. Sitten oli aamujumppa, jonka veti suomalainen Riku. Oli hyvä venytellä lihaksia, että jaksomme pitää päivällä hauskaa.

Joka päivä oli erilaista ohjelmaa, mm: kipsiaskartelua, josta nuoret innostuivat niin kovasti, että jouduin ostamaan lisää kipsinauhoja Helsingistä asti. Lähempää

kun ei löytynyt. Kipsinauhat leikattiin pieniksi paloiksi ja kastettiin. Sellaisina ne voi laittaa vaikka kasvoille, käsien tai jalkojen päälle kovettumaan. Joku vielä koristeli niitä. Tuli kauniita kasvonaamareita ja varpaita. Yksi tanskalainen poika teki kipsistä komean lippalakin.

Sitten pidettiin leiriolympialaiset. Lajeja oli yhteensä kahdeksan. Kaikkein hauskin oli laji, jossa jokainen piti vuorotellen palloa jalkojen välissä ja yritti juosta. Me muut nauroimme koko ajan. Joku älysi hyppiä, niin että hän sai hyvän ajan. Oli kyllä hikistä, mutta kaikki olivat rohkeasti mukana!

Teimme myös ostosretken Helsinkiin ja kävimme retkellä Suomenlinnassa. Opastetulla kävelykierroksella tutustuimme linnoituksen merkittäviin nähtävyyksiin ja mielenkiintoiseen historiaan. Tunnin kierroksen jälkeen kävimme Ehrensverd-museossa. Siellä nuoret hämmästelivät vanhoja tykkejä ja tykinkuulia. Laivamatkalla takaisin Helsinkiin juotiin kahvit ja syötiin Onnelasta saatuja tuoreita pullia.

Joka päivä kävimme saunassa, uimassa, melomassa, pyöräilemässä tandemilla.

Tandem-pyörä oli pohjoismaisille nuorille tärkein. He harmittelivat, että Onnelassa oli vain kaksi pyörää.

Iltaisin meillä oli iltaohjelmaa, jota jokainen maa järjesti vuorotellen. Oli erilaisia leikkejä, kisoja ja esityksiä.

Suomalaisessa iltaohjelmassa oli ranta-sauna, lättyjen paistoa muurissa ja suomalaisten nuorten omia leikkejä.

Viikon aikana grillasimme nuotiossa makkaraa ja banaania, jota syötiin jääte-lön kera. Banaanin grillaaminen oli monelle outoa, mutta syödessä ihanaa nautintoa. Sitten oli vielä ryhmäkuvauksia ja ryhmäkeskustelua. Keskustelimme tulevaisuudesta, miten nuoret saavat rahaa konferensseja tai leirejä varten ja ideoimme uutta leiriohjelmaa.

Sitten koitti viimeinen ilta, mikä oli meille niin surullista. Koko viikko oli sujunut yllättävän hyvin ilman ongelmia, vaikka olin ainoa vetäjä koko 30 hengen leirillä. Minä itse pelkäsin, että jotain sattuu, mutta onneksi ei. Olimme olleet ulkona koko viikon, aurinko oli kuumottanut ja tuonut meille hikiset oltavat ja iltaisin hyttyset.

Viimeisenä iltana jokainen antoi palautteet ja kertoi vieressä olevasta kaverista jotain, yhden hyvän asian. Kerroin tulokset leiriolympialaisista ja annoin palkinnot. Ihan päätteeksi yllätin leiriläiset valtavalla mansikkakakulla. Nuoret saivat muistoksi yhdistyksen avaimenperän, lippalakin ja leiripaidan, jossa oli meidän nuorten oma logo.

Sain mm. tällaista palautetta nuorilta:

- Olin onnellinen, kun sain olla mukana.
- Oli ihana tavata muita nuoria.
- Olen oppinut uusia, eri maiden viittomia.
- Olen nauranut pitkästä ajasta paljon.
- Olen hämmästyneenä, kuinka Anita oli rohkea ja teki yksin valtavan työn.

Itse haluan kiittää Onnelan työntekijöitä ja emäntää, uutteria tulkkeja ja yhdistyksen keskustoimistoa. Ja te suomalaiset nuoret, Riku, Jari ja Riitta-Liisa, mukava kun olitte mukana!

Seuraava, eli kolmas Nuorten leiri pidetään Tanskassa kesällä -99. Toivon, että sinne tulee enemmän suomalaisia nuoria. Tästä leiristä jäi mieleenpainuva muisto, mutta minä ainakin odotan jo innolla seuraavaa...

Teksti: Riku Virtanen

MATKA RUOTSIIN 15.-17.10.1997

Tein tutustumiskäynnin FSDB:lle. Se on Ruotsin kuurosokeiden yhdistys, vastaava meidän kuurosokeiden yhdistykselle. Mukana oli vain isä, äiti ja pikkusisko, ei tulkkia eikä muutakaan työntekijää.

Tapasin Ruotsissa mm. Ann M. Janssonin. Hän on nuorten kuurosokeiden yhdistyksen hallituksessa. Hän kertoi siitä ja nuorten kuurosokeiden toiminnasta ja vertailimme Suomeen. Meillä on jutut ihan sekaisin. Siis heillä on nuorilla yhtä organisoitu yhdistys kuin meillä koko Suomessa, sekä heillä on kuurojen nuorten ja huonokuuloisten nuorten yhdistykset. Meillä ei oikein ole mitään "aitoa" nuorten toimintaa. Mutta heilläkin se alkoi vasta v. -94, joten me voidaan ottaa heidät kiinni. Pitää vaan etsiä nuoria, rahaa ja intoa!

Heillä on tavoitteita. Nuorten yhdistys kertoo esim. vammaisten nuorten ystäville, miten pitää kommunikoida, "sopeuttaa" heitä. Esim. usherin syndroomassa on valaistus, kapealla alalla ja riittävän kaukana viittominen, tärkeitä asioita.

Kaikki nuoret eivät osaa itse kertoa siitä ystävilleen, joten yhdistys kertoo sen asiantuntevasti.

Tämän järjestäminen Suomeen ei ole niin helppoa kuin sen sanominen, mutta ei se ole mahdotontakaan!

Ehkä liityn Ruotsin nuorten kuurosokeiden yhdistykseen, jotta voin tutustua, saada kokemuksia ja jos meille Suomeen joskus perustetaan oma, Suomen kuurosokeat nuoret ry, niin on hyvä etukäteen tietää, mitä tavoitteita ym. otetaan.

Meillä ei siis nyt ole yhdistystä, vaan: Suomen kuurosokeat ry:n alaisuudessa on melko itsenäinen kerho, nuorten kerho. Se ei ole yhdistys. Sillä ei ole vuosikokousta, oikeaa jäsenrekisteriä, puheenjohtajaa, hallitusta, toimintasuunnitelmaa, ei mitään sellaista.

On sillä vastuuhenkilö, rahoitus ja lehti, mutta ruotsalaisella yhdistyksellä on eget-blad, oma lehti, joka ilmestyy usein, en tiedä tarkasti, päivittäin tai viikoittain, mutta se on periaatteelta samanlainen kuin hyvin tuntemamme "Uutislehti".

Siinä on tärkeitä maailmallisia, kansallisia ja yhdistyksen omia asioita, siis ruotsalaiset kotimaan pääuutiset, ulkomaan pääuutiset sekä heidän DBU:n, eli kuurosokeat nuoret -yhdistyksen omat uutiset. Sillä on siis viikonlopputapaamisensa ja muut, kuten nuorten kesäleirit, joita meilläkin saisi olla!

En moiti ketään Suomessa. Se on rahasta, ihmisten, erityisesti nuorten itsensä, kiinnostuksesta kiinni.

Ruotsissa ikäraja on 7-30 vuotta, ja sain sen käsityksen, että mukana on myös kuuroja, joilla saattaa olla usher, mutta he näkevät ihan hyvin. Mekin voidaan laskea sitä rajaa ihan... alas. Tässä joskus mietin, että meillä ei ensinnäkään ole ollenkaan mitään yhdistystä ja silti kerho luokittelee alaikärajaan johonkin 18-vuotiaaseen. Ehkä on väärin, ehkä ei, mutta naurettavan ylös. Se voi myös johtua siitä, että kerhon perustajat olivat itsekin jo vanhempia, yli 20 v. Nyt he ovat jo 30 ikävuoden molemmin puolin, joten "aines", eli kerholaiset ovat vanhentuneet, eikä uutta porukkaa näy eikä kuulu. Jos ikärajaa lasketaan radikaalisti jonnekin 5-7 vuoden paikkeille, yläraja pidetään hämäränä siten,

että uusi jäsen ei saa olla yli 30, mutta vanha ei tule ulos potkituksi, vaan saa itse päättää, haluaako olla mukana 30:n ikävuoden ylitettyään.

Kyllä 7-30 vuotiaita kuurosokeita on, on paljonkin, mutta pitää tehdä asiaa ajava yhdistys pienin voimin ja kasvattaa sitä samalla, kun kokemus kasvaa, ja alkaa tiedottaa siitä etuja ajavana järjestönä. Ei siitä tule mitään, jos siihen ei uskota, mutta sanon muutamia hyötypuolia:

- nuoret saavat tietoja
- nuoret tapaavat muita samankaltaisia
- nuoret oppivat kommunikaatiotapoja uusilta ystäviltään
- nuorten ystävät, sukulaiset ja koulukaverit saavat tietoa, miten kuurosokealle nuorelle voi esittää asiansa ja miten ottaa hänet huomioon

Se on hyvä, jos heillä on selvä osoite, mihin soittaa ja kysyä:

- Millainen valaistus meidän Pekalle on hyvä?
- Miksi meidän Kalle ei näe, kun hänelle viittoo läheltä?

Sekä nuorille ehkä tärkein:
leirit ja tapaamiset, joilla:
nuoret oppivat kommunikoimaan, käyttämään
erilaisia apuvälineitä, kuten tietokone,
pistekirjoitus, oppivat viittomaan paremmin,
puhumaan avoimesti vammastaan, kun
huomaavat, että muutkin puhuvat niistä,
eivätkä häpeä sitä, vaan ovat jo hyväksyneet
asiat sellaisinaan. Leirillä ollessaan nuoret
oppivat paljon, tapaavat muita sekä voivat
itsenäistyä, eivät aina ole vanhempien
huolena ja oma joukko on paras!

Ajattele: Olet 10-vuotias. Kumpi on parempi:
Vanhojen ukkojen Suomen kuurosokeat ry, vai
pelkästään nuorille tarkoitettu Suomen nuoret
kuurosokeat ry?

Kesäleirejä voi olla myös useita: 5-10 vuotiaat,
10-18 vuotiaat ja yli 18-vuotiaat. Ja "isoina"
toimisivat pienille isommat: 10-vuotiaalle
pienelle Kallelle tulee iso 20-vuotias Pekka,
joka on itse vaikka kuuro tai miksi ei sokea
päälle, ja nyt Kalle kysyy Pekalta: "Miksi minä
en voi tehdä niin kuin muut?" tai jotain. No,
Pekan on helpompi vastata, koska hän on
vanha, hän tietää asiat omasta
kokemuksestaan.

Mutta ei 10-vuotias Kalle halua vanhaa 60-vuotiasta pelottavaa ukkoa sitä kertomaan, vaan vähän vanhemman, samanlaisen pojan, joka itse tietää, miten on kysynyt samaa aiemmin.

Tämä on selvä, mutta ei ole niin selvä! Se on yksinkertainen asia, mutta ei ole rahaa, eikä Kalle ja Pekka itse kävele tänne, jonkun, tai joidenkin on aloitettava.

Toivottavasti tämä ei mene hukkaan, mutta asiat on laitettava nuorin voimin pystyyn, ja hommaa on alettava pyörittämään kunnolla.

Nyt meidän pääjärjestömme, Suomen Kuurosokeat ry, on 26-vuotias. Sillä on 15 miljoonan vuosibudjetti ja noin 306-310 jäsentä.

Kyllä nuorten toiminta Suomessakin lähtee käyntiin, jos niin halutaan!

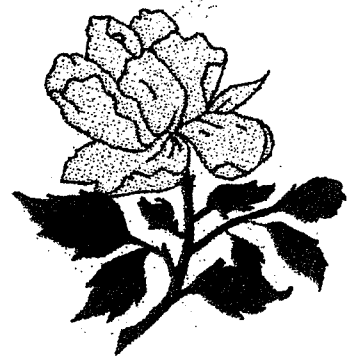
Terveisin,
Riku Virtanen

Hei!

Tervehdys kaikille nuorille!

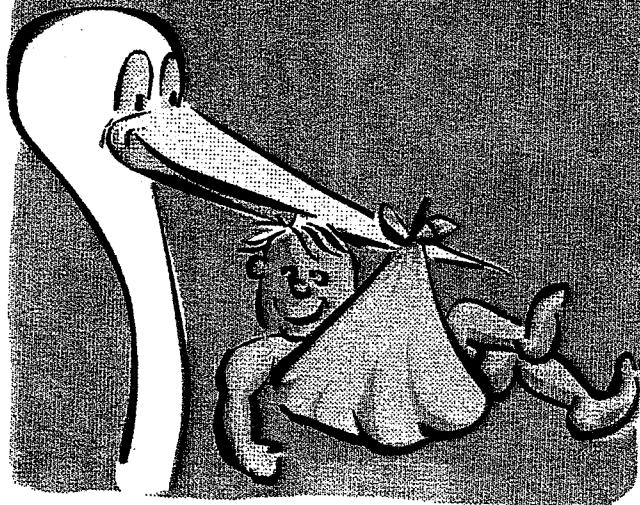
**3.5.1997 saimme terveeseen,
9 pisteen tyttövauvan.**

Pituus oli 52 cm ja paino 3800 g.

Hän sai nimekseen:

Laura Karoliina Laht

Tyttö tuli!

***Hyvää Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta!***

Toivottavat:

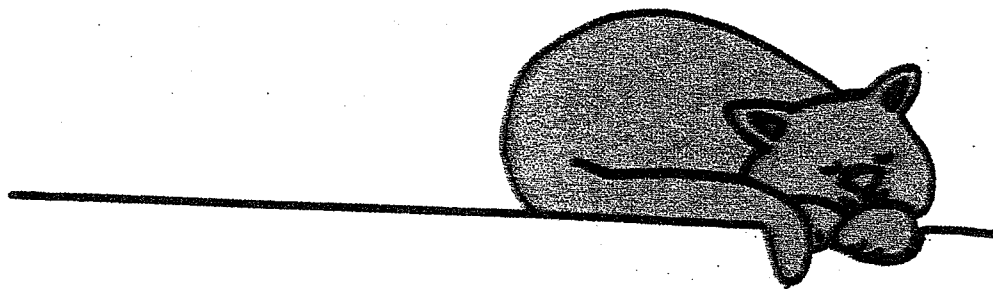
**Paula ja Tarmo
Laht perheineen**

SITRUUNAA HIUKSIIN

TEE NÄIN :

PUSERRA YKSI SITRUUNA, PESE HIUKSET JA LEVITÄ MEHU PÄÄNAHKAAN JA HIUKSIIN , ANNA VAIKUTTA A PARI MINUUTTA JA HUUHDO. HIUKSET OVAT PEHMEÄT JA KIILTÄVÄT KUIN PARHAAN HUUHTELUAINEEN JÄLJILTÄ!

Terveisin Leena J.

Olipa kerran mies, joka oli ostanut kirpputorilta ikivanhan pullon.

Kotiinsa tultua hän avasi sen korkin ja hupsista, pullosta tuli ulos Pullon Henki, joka jylisevällä äänellä julisti:

- Yli 1000 vuotta olen ollut tässä pullossa ja nyt sinä olet minut vapauttanut. Minä kiitän sinua, muukalainen !

Johon mies vastasi:

- Ja nyt minulla on sitten 3 toivomusta, jotka toteutat ?

Pullon henki:

- Niin mitä sinä oikein kuvittelet, olisinko ollut 1000 vuotta pullossa, jos osaisin toteuttaa toiveita ?

Erään ystävättäreni äitimuori totutteli elämään silmänpohjarappeuman kanssa. Liikkumiseen ja muuhun totuttelua varten näkövammaisten järjestöt pitivät erilaisia leirejä, jollaiselle tämäkin muori pääsi mukaan. Kärtyinen kun on jo luonnostaan, valitteli sitä ja valitteli tätä. Mutta lopuksi hän lausui: ”Yksi hyvä puoli siellä sentään oli. Ei tarvinnut nälkää nähdä.”

Maailmanhistorian kolme suurinta katastrofia:

* Hiroshima -45

* Tshernobyl -85

* Windows -95

• *SARI ISAKSSON* •

Hei kaikille nuorille ja nuorenmielisille!

Pirkko on miettinyt usein ajan kulumista ja teitä nuoria, mitä teille kuuluu nykyään. Osa on mukana sähköposti-alueella, osa on kertonut kuulumisia Tuntosarvi-lehdessä.

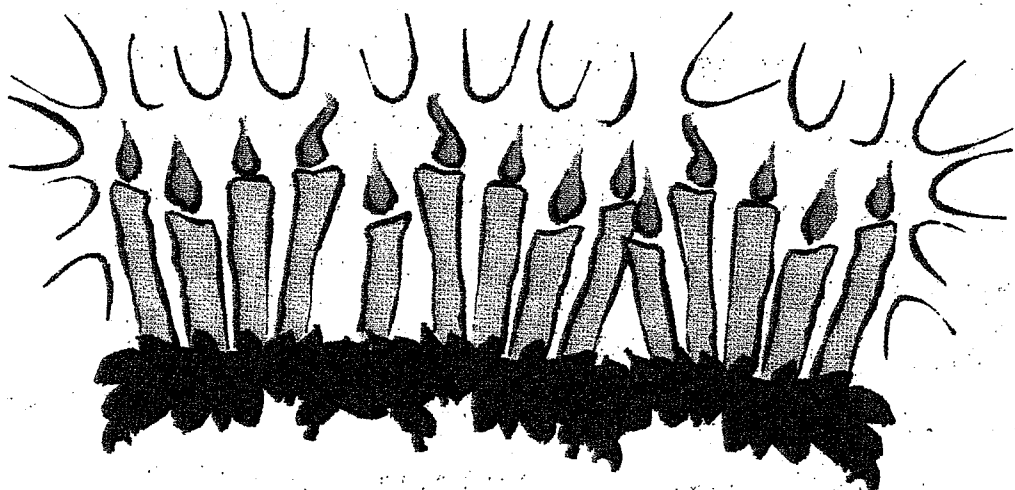
On hieno juttu, jos käynte koulua ja haluatte opiskella. Vain sitä kautta on mahdollisuus saada työtä ja löytää ala, josta itse on kiinnostunut. Käytännön työssä oppii lisää ja työkavereiden kautta elämänpiiri laajenee. Rohkeasti siis opiskelemaan ja kyselemään työtä. Kotiin ei kannata jäädä nyhjöttämään!

Nämä kokemukset ovat tuttuja minulle myös. Aloitin syksyllä opiskelun ja jatkan sitä niin kauan kuin huvittaa. Olen huomannut, että maailmassa on mieletön määrä kiinnostavia asioita, joista ei tiedä mitään. Apurahaa ja tukea voi anoa erilaisista rahastoista ja säätiöistä, niitä on Suomi täynnä.

Oli riemullinen uutinen, kun hallitukseen valittiin lisää nuoria ihmisiä.. Työhallituksessa on yksi mahdollisuus oppia uutta ja saada kokemusta ryhmätyökentelystä. Aina asiat eivät mene nopeasti, ehkä vuosia kuluu ennenkuin toteutuu se mitä tänään ehdottaa. Kärsivällisyyttä tarvitaan.

Toivon teille jokaisella kaikkea hyvää, mitä sitten teettekin. Ja nyt odotellaan kaikki jouluisella mielellä, miten lähimmäiset jouluna muistaa ja mitä JOULUPUKKI tuo.

Pirkko Virtanen

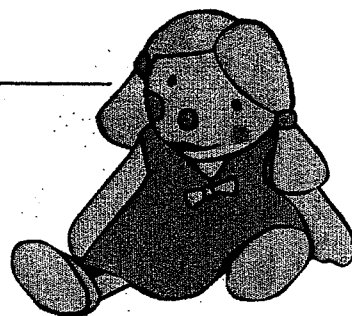

Tämä juttu on ollut Tuntosarvessa, marraskuu 11/97-
numerossa. Olen saanut luvan jutun julkaisemiseen
myös tässä Raksutin-lehdessämme.

- Soile -

VESA JA ZUHURA ONNELLISET YHDESSÄ

Oululainen 28-vuotias Vesa Pikkuhookana
matkusti kolme vuotta sitten Tansaniaan,
Itä-Afrikkaan. Afrikan matka oli ollut pitkään
hänen haaveensa. Tansaniassa Vesa vieraili
sikaläisessä kuurojen yhdistyksessä ja tapasi
siellä nuoren naisen, *Zuhura Mgwenon*.

- Rakastuin välittömästi, Vesa hymyilee.

Rakkaustarina jatkuu onnellisesti: Vesa ja
Zuhura aloittivat kirjeenvaihdon. Seuraavana
vuonna Zuhura matkusti Suomeen tapaa-
maan Vesaa - eikä hän enää palannutkaan
kotiin. Nuoripari vihittiin vuosi sitten kesällä.
Ja tänä syksynä perheeseen syntyi pieni tyttö,
joka on saanut nimekseen *Aisha Rhoda* ja
suomalaiseksi kutsumanimekseen *Rosa*.

Zuhura viihtyy Suomessa ja Oulussa, vaikka talvella pakkasen tuntuukin oudolta.

Zuhuran kotona Tansaniassa kun on aina lämmintä. - Olen tottunut pukemaan päälle riittävästi, villapaitaan ja pitkään villahameeseen sonnustautunut Zuhura sanoo.

Sekä Vesa että Zuhura ovat menettäneet kuulonsa lapsena, joten heidän molempien äidinkieli on viittomakieli. Vesalla on myös onnettomuudesta johtuva näkövamma, mikä ei kuitenkaan estä viittomien näkemistä.

Zuhura on opetellut suomalaisen viittomakielen, joka on nykyisin pariskunnan yhteinen kieli. Zuhura on opiskellut jonkin verran myös suomea.

Kansainvälistä elämää

Vesa ja Zuhura elävät varsin kansainvälistä elämää. Suomalaisittain sisustettua kotia koristaa afrikkalainen taide. Kirjeenvaihtovereita on eri puolilla maailmaa. Ystäväpiiriin kuuluu suomalaisia, tansanialaisia ja

muita ulkomaalaisia ihmisiä, kuuroja ja kuulevia.

- Rosan kastejuhlassa tarjosimme ystävillemme perinteiset suomalaiset kakkukahvit ja afrikkalaista ruokaa. Vieraat pitivät kovasti tästä tarjoilusta, se oli heistä mielenkiintoista, Vesa ja Zuhura kertovat vain pari päivää ristiaisten jälkeen.

- Tansanialainen ruoka on aivan älyttömän kertakaikkisen hyvää ja vaimoni on todella taitava ruuanlaittaja! Vesa ylistää.

Haaveena saada työtä

Vesa on monin tavoin kiinnostunut vaimonsa kotimaasta. - Tansanialaiset ovat suomalaisia hymyilevämpiä, iloisempia, ystävällisempiä ja sosiaalisempia. Ja ihmisten pukeutuminen on värikkäämpää, Vesa kuvailee.

Vesa käy kerran viikossa harrastamassa afro-tanssia. Se on afrikkalaiseen kulttuuriin kuuluvaa liikkumista, tanssin ja liikunnan yhdistelmä.

Vesa on opiskellut Arlainstituutissa korityöntekijäksi, ja lisäksi hän on suorittanut muita opintoja eri puolella Suomea. Hän ei ole kuitenkaan onnistunut saamaan työtä.

- Olen nyt ollut kolme ja puoli vuotta työttömänä. Arvaa vaan, kuinka paljon on harmittanut! Monta kertaa olen toivonut, että saisinpa työpaikan. Mutta tämä aika on vaikea ja työpaikan saaminen on todella hankalaa.

Vesa on ilmoittanut työvoimatoimistoon haluavansa työkokeiluun. Sen avulla hän voisi kokeilla eri aloja ja kypsytellä ajatusta siitä, mikä sopii hänelle parhaiten. Myöhemmin Vesa haluaisi vielä opiskella ja löytää lopulta työpaikan.

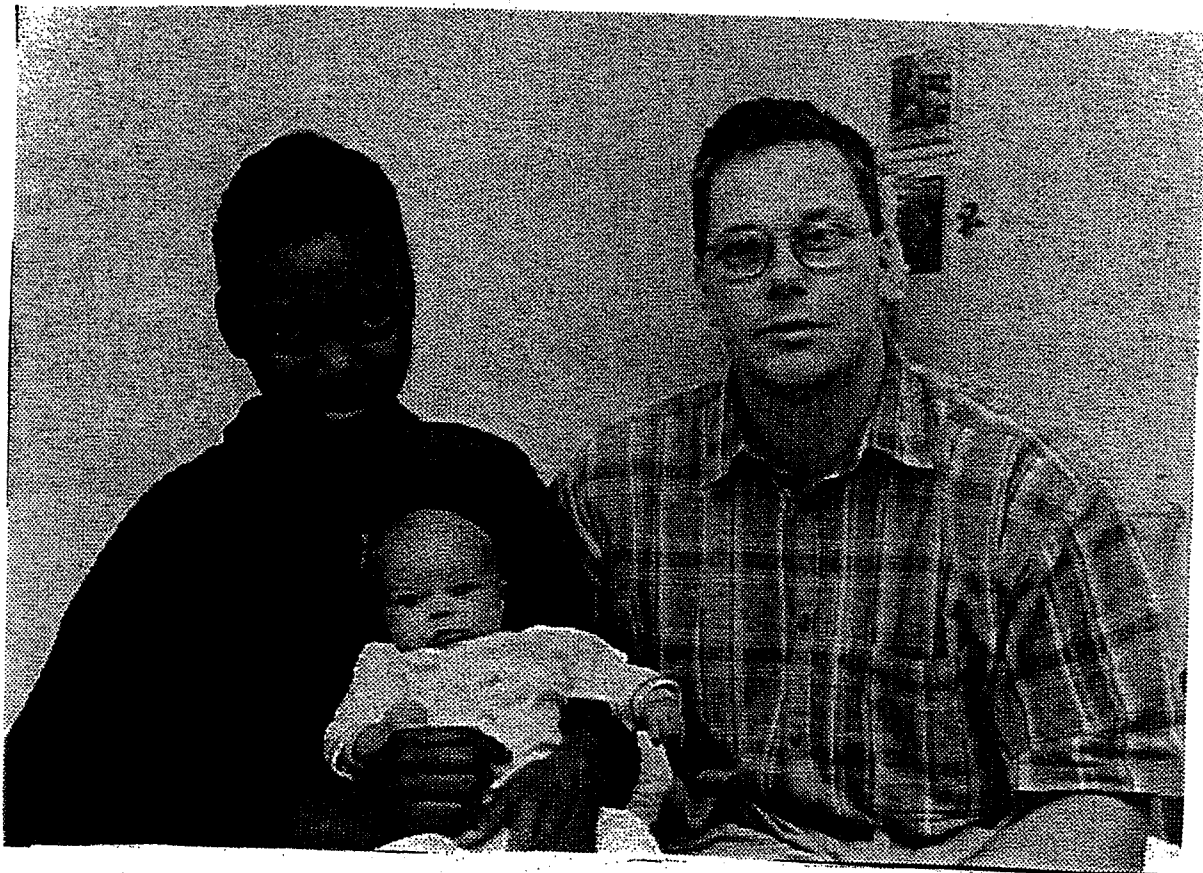
Zuhura on käynyt työharjoittelussa Oulun kuurojenkoti Runolassa. Hän työskenteli siellä vanhusten apuna käytännön asioissa, siivouksessa, kaupassakäynnissä, kävelyllä, jne.

- Lähihoitajan ammatti voisi olla minun tulevaisuuden ammattini, sillä pidin työstäni Runolassa. Sain olla ihmisten kanssa tekemi-

sissä ja pidän siitä. Tämä olisi minulle realistinen mahdollisuus, Zuhura miettii.

Tällä hetkellä pikkuinen Rosa on kuitenkin tärkein asia sekä Zuhuran että Vesan elämässä. Molemmat haluavat keskittyä nyt perhe-elämään ja kodin rakentamiseen.

- Kotonakin on paljon työtä: siivoamista, pyykinpesua, ruuanlaittoa, nuori isä päivittelee. Myöhemmin tulee aika keskittyä muihin asioihin, opiskeluun ja työpaikan hankkimiseen.

Kuvassa: Zuhura, Vesa ja Rosa-tyttö

“Joulu, joulu tullut on,
juhla armahainen...”

Joulun perinteet

JOULUN SANOMA

Joulu on rakkauden, syntymän ja ilon juhla. Se on vuoden suurin perhejuhla ja tärkein kristillispohjainen juhla. Joulu oli päätetty kristilliseksi juhlaksi 300-luvulla. Luterilaisissa Pohjois-Euroopan maissa aaton merkitys juhlapäivänä on korostunut, kun taas katolisissa maissa aattona ollaan vielä paastolla.

JOULURAUHA

Entisaikaan jouluna juominen ja juhliminen kärjistyivät usein riehumiseksi. Juuri siksi julistettiin aikanaan joulurauha. Se tehtiin tappelun ja riehunnan rauhoittamiseksi. Joulurauhan aikana tehdyistä rikkeistä määrättiin kaksinkertainen sakko, joka oli maksettava sekä kruunulle että kirkolle. Joulurauha on julistettu Turussa 1700-luvulta lähtien.

Vain talvisodan jouluna 1939 sitä ei julistettu.

Nykyinen Turun joulurauhan julistus on lähinnä tunnelmallinen rituaali.

TIERNAPOJAT

Tapa on lähtenyt siitä, että keskiajalla papit opettivat kansalle Raamatun tapahtumia näytelmien avulla. Suomessa tiernapojat eli tähtipojat ilmestyi-

vät koulukaupunkeihin, ja perinne on ollut vahva etenkin Oulun seudulla. Keski-Euroopassa tapa kuuluu loppiaiseen, kolmen kuninkaan juhlaan.

VAINAJIEN MUISTAMINEN

Haudoilla käyminen aattona on tyypillisesti suomalainen piirre. Kynttilöiden vieminen kirkkomaille yleistyi 1920-luvun jälkeen. Sotien jälkeen sankarihaudat saivat osakseen paljon kynttilöitä ja seppeleitä. Alkuaikoina kuultiin arvostelua haudanpalvomisesta, mutta varsinkin sankarihaudoilla käyminen ymmärrettiin. Koska joulukuukin on perheen juhla, kuuluu muistaa myös niitä, joita ei enää ole. Katolisissa maissa haudoilla sytytetään tulia lähinnä pyhäinpäivänä.

JOULULAULUT

Joulun hengelliset laulut ovat tulleet lähinnä Saksasta. Vanhin tunnettu joululaulu lienee ***Kuuluu laulu enkelten*** (Gloria in excelsis Deo). Se määrättiin ensimmäisen kerran laulettavaksi jouluyönä vuonna 129 jKr. Jouluvirtemme ***Enkeli taivaan*** on Martti Lutherin runo vuodelta 1535, ja ilmeisesti myös hänen sävellyksensä. Maailman suosituin joululaulu on ***Jouluyö, juhlayö***, joka syntyi jouluaattona v. 1818 pienessä Oberndorfin kylässä Itävallassa.

Myöhemmin klassikoita on syntynyt niin omassa maassa kuin tuontitavaranakin.

Petteri Punakuono sävellettiin aikanaan erään tavaratalon mainoslauluksi.

Bing Crosbyn vuonna 1942 levyttämä **Valkea joulu** levisi yhdeksi maailman tunnetuimmista joululauluista. Siinä ei ole kristillistä sisältöä. Se iskosti ihmisten mieleen valkoisen joulun välttämättömyyden, vaikka vain promille ihmisistä pääsee viettämään jouluaan aidossa lumimaisemassa. Tämä kuvaa sitä, miten vahvasti joulu on mielikuvien ja tunnelmien juhlaa. Todellisuuden rajoitukset eivät sitä häiritse.

JOULUTERVEHDYS

Jos ei muuten, niin kerran vuodessa eli jouluna muistutamme itsestämme. Suhteitten kehässä on ensin kaikkein läheisin piiri, sitten kirjan tai kukan vaihto ja uloimpana korttipiiri. Korttien lähettäminen tuntuu olevan muodissa, sillä niiden lähettämismäärät ovat vain kasvaneet. Ensimmäiset painetut joulukortit lähetettiin Englannissa 1840-luvulla. Suomen vanhin joulukortti on vuodelta 1871. Suomessa korttien lähettäminen yleistyi 1920-luvulla.

JOULUKALENTERI

Partiolaiset toivat joulukalenterit Suomeen Saksasta 1930-luvun lopulla. Aluksi ne olivat aiheeltaan uskonnollisia.

JOULUKUUSI

Ensimmäinen joulukuusta koskeva tieto on Saksasta vuodelta 1605. Suomeen joulupuu tuli 1800-luvulla. Ensin joulukuusia hankittiin säätyläiskoteihin. Puut olivat pieniä, sillä jokainen perheenjäsen sai oman kuusen. Kuusenkoristeita alettiin Saksassa puhalttaa lasista 1820-luvulla, ja ensimmäiset sähkökynttilätkin saatiin jo 1900-luvun alussa.

Suomalaisessa kuusessa on joulutähti, Betlehemin tähti, Saksassa taas kuusen latvaa koristaa enkeli tai suippo lasikoriste.

JOULUSEIMI

Seimi on kuulunut katoliseen jouluun keskiajalta lähtien. Suomessa seimet yleistyivät 1980-luvulla.

JOULUKUKAT

Tulppaaneista ja hyasinteista tuli suomalaisen kodin joulukukkia 1920-luvulla. Joulutähti saapui 1960-luvulla.

JOULUPUKKI

Suomalaisella joulupukilla on se erityispiirre, että hän tekee kotikäynnin. Amerikassa Santa Claus vilahtaa savupiipusta yöllä tuomaan lahjat takan reunalla roikkuviin sukkiin. Keski-Euroopassa taas vierailee Christkind, Kristuslapsi. Mm. Hollannissa lahjoja jaetaan Pyhän Nikolauksen päivänä 6.12.

Joulupukin historia on Suomessa melko lyhyt. Säätyläisperheissä kävi 1800-luvulla sarvekas pukki. Ennen olivat kerjäläiset kiertäneet jouluruokaa anelemassa. Vasta 1800-luvun lopulla tapahtui jännä muutos, kun ovelle koputtikin arvokas vanhus. Joulupukin esikuva lienee silloin ollut saksalainen Weihnachtsman. Aluksi hän oli arvokas ja ankara. Pikkuhiljaa hahmo muuttui myönteisemmäksi ja leppoiseksi. Tavat ja käsitykset levisivät eniten koulujen ja niiden kuusijuhlien kautta. Angloamerikkalainen joulupukki ja jotkin amerikkalaisen joulunvieton tavat, kuten joulusukat, levisivät maailmalle vasta toisen maailmansodan jälkeen.

JOULUTONTUT

Ruotsissa joulutonttu alkoi olla tärkeä hahmo 1870-luvulla. Suomessa ensimmäiset tonttupukuiset lapset nähtiin 1881 Helsingissä järjestetyssä arpajaisjuhlassa.

JOULUSAUNA

Kaikkialla maailmassa on ollut tapana puhdistautua ennen suuria juhlia ja tähän traditioon pohjautuu myös meidän joulusauna-perinteemme. Maalaisperinteessä joulusaunassa käytiin aattona joulupäivällä. Tapaninpäivän aamuna lämmitettiin ennen vanhaan naapurin sauna. Joulusaunomiseen liittyy erilaisia uskomuksia, esim. "Joulusaunassa ei saa puhua, muuten hyttyset syövät seuraavana kesänä".

JOULULAHJAT

Saksankielisellä alueella joulumarkkinoita on pidetty jo 1600-luvulla, mutta tiettyyn vuodenaikaan liittyvä lahjojen vaihto on yhtä vanhaa kuin ihmisen historiakin. Perhepiirissä alettiin Suomessa antaa lahjoja 1800-luvun alussa. Vaatteet olivat yleinen joululahja, koska jouluna piti olla uutta päällepantavaa. Pehmeillä paketeilla on siis pitkä historia.

JOULUATERIA

Yhdeksän kymmenestä suomalaisesta osallistuu perheateriaan jouluaattona ja syö samanlaisen jouluaterian. Suomalaisessa joulussa on aina arvostettu itse tehtyä. Nykyisin kaupan valmiisiin laatikoihinkin neuvotaan lisäämään kermaa ja mausteita, jotta saataisiin kotona tehdyn maku.

Joulukinkku oli kallis ruoka ja se yleistyi joulupöydissä 1930-luvulla. **Lanttu- ja perunalaatikko** ovat kuuluneet länsisuomalaiseen pitopöytään 1700-luvulta asti. **Porkkanalaatikko** yleistyi 1930-luvulla. **Lipeäkala** on vanha länsisuomalainen talonpoikaisruoka ja liittyy jouluaterian paaston päättämiseen. **Joulupuuro** valmistettiin ensin ohrasta. Riisipuuro tuli 1800-luvulla säätyläispiireihin. Länsi-Suomessa puuro keitettiin, kun taas Itä-Suomessa se valmistettiin uunissa. Itä-Suomessa karjalanpiirakat korvasivat pitkään puuron.

Puromantelia pidetään yleensä avioliiton enteenä, mutta manteli voi tuoda löytäjälleen myös muuta onnea ja iloa. Manteli-perinne juontuu vanhasta ruotsalaisesta tavasta, jossa puuroon piilotettiin papu mantelin sijasta. Papuja käytettiin puurossa vielä sota-aikana, jolloin elintarvikkeista oli pulaa.

Joulupullaa alettiin maustaa sahramalla 1820-luvulla kartanoissa. **Joulupiparkakkujen** historia on pitkä. Ensimmäiset pippurilla maustetut ja hunajalla makeutetut leivät tulivat Eurooppaan ristiretkeläisten mukana. Keskiajan Euroopassa piparkakku oli arvokas herkku, koska pippuri oli kallista. Piparkakut tulivat Turkuun 1700-luvulla saksalaisten sokerileipurien mukana. Pitokokit tekivät niitä 1800-luvulla, ja vasta 1900-luvulla niitä alettiin leipoa kodeissa. Nykyään maailman johtava piparikaupunki on Saksan Nürnberg. Piparkakkutalon esikuva taas on Grimmin satujen Hannun ja Kertun noidan talo, ja Pohjoismaihin piparitalo saapui 1900-luvun alussa.

JOULUGLÖGI

Glögiä juotiin Ruotsissa jo 1800-luvulla, mutta Suomessa juoma teki läpimurtonsa vasta 1900-luvun puolivälissä. Glögi ei ole ruotsalainen keksintö, vaan kuumaa ja mausteista punaviiniä juotiin jo 2000 vuotta sitten Välimeren rannoilla. Vain glögin rusinat ja mantelit ovat ruotsalaista perua.

AIKAISTUNUT JOULU

Maalla joulua vietettiin aikanaan hyvin takajättöisesti, ja joulunaika päättyi vasta Nuutin-päivään 13.1. Aikaistuminen kuuluu kaupungistuneeseen joulunviettoon. Jos Yhdysvalloissa joulukoristelemineen alkaa heti kiitospäivän jälkeen marraskuun lopulla, ei Suomi ole siitä paljon jäljessä. Viimeistään ensimmäisenä adventtina syttyvät jouluvalot ja joululaulut alkavat soida.

JOULUNALUS-TAPAHTUMAT

Uudempaa jouluperinnettä ovat esim. kirkoissa järjestettävät joulunalus-tapahtumat. Se ei merkitse, että oltaisiin sen uskovaisempia kuin ennenkään, mutta joululaulutilaisuuksissa ja konserteissa saadaan kovasti kaivattua tunnelmaa.

Jokaisella on omat joulumuistonsa, joulun sisällöt ja merkitykset, joita ilman elämä olisi kylmempää. Silti oma lapsuuden joulu on se oikea. Siihen tunnelmaan mielimme aina takaisin.

* Tekstin lähde on *Kultainen joulu 1997* -lehti, josta sen naputteli tähän Soile Silvennoinen. *

JOULUHYVÄÄ

LUUMURAHKA

1 tlk maitorahkaa
2 dl kuohukermaa
3 rkl sokeria
2 tl vanilliinisokeria
6 rkl luumu-torttutäytettä

* Vaahdota kerma. Lisää rahka, sokerit ja torttutäyte. Jaa annoskulhoihin ja tarjoile!

LUUMU-VISPIPUURO

1 l vettä
1,5 dl mannaryynejä
1 dl sokeria
1 tl kanelia
1 tlk luumu-torttutäytettä

* Kiehauta vesi. Lisää siihen mannaryynit, sokeri ja kaneli. Keitä 8 min. Jäähdytä puuro. Lisää siihen torttutäyte ja vatkaa puuro kuohkeaksi.

KULTAGLÖGI

1 pullo makeaa valkoviiniä
1/2 dl siirappia tai hunajaa
pala pomeranssinkuorta
1 rkl muskottikukkaa

* Lämmitä viini, mutta älä kiehauta. Lisää mausteet. Ota kattila liedeltä ja jätä juoma maustumaan kannen alle. Siivilöi seuraavana päivänä ja kuumenna uudelleen tarjoilukuntoon.

MAUSTEGLÖGI

1 pullo punaviiniä
2,5 dl fariinisokeria
1 tl kardemummaa
2 kanelitankoa

Kuumenna viini höyryäväksi, mutta ei kiehuvaksi. Sekoita siihen sokeri ja mausteet. Jätä juoma maustumaan yöksi huoneenlämpöön. Siivilöi ja kuumenna juuri ennen tarjoilua.

* Herkkuterveisin,
Soile

Joulutervehdyksiä:

*****

Toivotan kaikille
iloista Joulua ja
Onnea Vuodelle 1998!
T: Eija Hernesniemi

Hauskaa Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!
T: Leena Jäntti

Rauhallista Joulua ja
Onnea Vuodelle 1998!
T: Anne Palo + Aleksi, Lina ja Mia

Hauskaa Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta 1998!
T: Maritta Oksanen

*Hyvää Joulua ja Onnekasta
Uutta Vuotta 1998!*

*T: Oesa Pikkuhookana
perheineen*

**Kaikille Rakсутin-lehden lukijoille
Hyvää ja Lämmintä Joulumieltä, sekä
Onnea Vuodelle 1998!**

T: Outi Hietanen perheineen

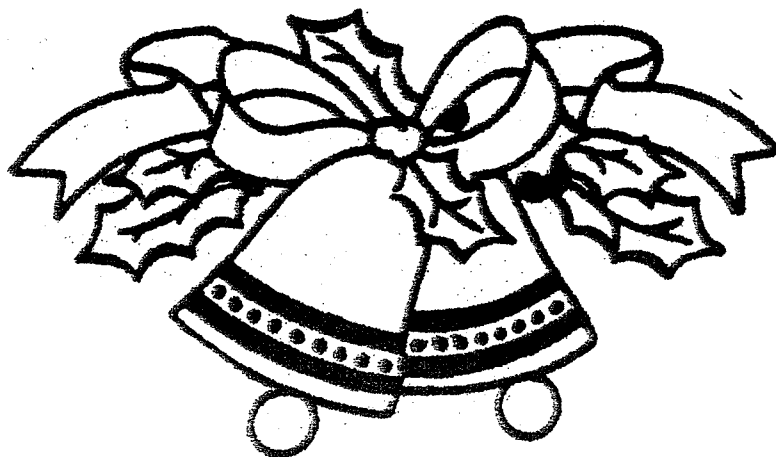
*Lämmin Joulutervehdys sekä
Onnea ja Iloa uudelle vuodelle!*

T: Pirbe Salmela

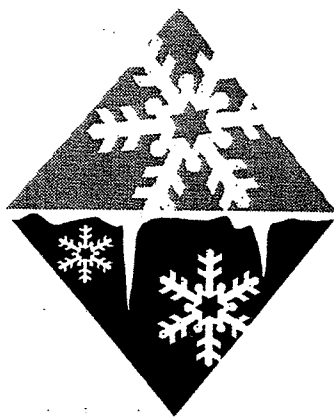
*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta -98!*

T: Riitta-Liisa Ojala

**ILOISTA JOULUA JA ONNEA VUODELLE 1998
YSTÄVILLE, TUTUILE JA RAKSUTIN-LEHDEN
LUKIJOILLE !!!**

**TOIVOTTAAN
SARI ISAKSSON PERHEINEEN**

**Rauhallista
Joulua ja
Onnellista
Uutta Vuotta
1998!**

Toivottaa:

**RAKSUTIN-
työryhmä,**

Anita   *Soile*
Anita ja Soile

JOULUMAA

Joulumaahan matkamies jo moni tietä kysyy,
sinne saattaa löytää, vaikka paikallansa pysyy.
Katson taivaan tähtiä ja niiden helminauhaa,
itsestäni etsittävä on mun joulurauhaa.

Joulumaa on muutakin kuin tunturi ja lunta,
Joulumaa on ihmismielen rauhan valtakunta.
Eikä sinne matka silloin kovin kauan kestä,
Joulumaa jos jokaiselta löytyy sydäimestä.

Joulumaasta kuvitellaan paljon kaikenlaista,
kuinka toiveet toteutuu ja on niin satumaista.
Voi jos jostain saada voisin suuren puurokauhan,
sillä antaa tahtoisin mä maailmalle rauhan!

Joulumaa on muutakin kuin pelkkää toiveunta...

Joulumaasta uskoo moni onnen löytävänsä,
mutta sepä kätkeytyy tai narraa etsijäänsä.
Onnea kun mikään mylly valmiiksi ei jauha,
itsestään on löydettävä ihmisen vain rauha.

Joulumaa on muutakin kuin pelkkää toiveunta...

**Tapaamisiin taas
ensi vuonna!!!**

